

Begroting 2026-2029 - Eerste termijn

Versie 19 oktober

Met de begroting 2026–2029 zetten we opnieuw een belangrijke stap richting een toekomstbestendig Roerdalen. Een begroting die zich bevindt in het verlengde van de koers die we de afgelopen jaren met elkaar hebben ingezet. En hoewel de donkere wolken van het zogeheten “ravijnjaar” iets verder de toekomst in gedreven zijn, blijven we realistisch: structureel financieel evenwicht is geen vanzelfsprekendheid en niet gemakkelijk voor elkaar te krijgen.

Roerstreek Lokaal! waardeert de inzet van college en organisatie om opnieuw een sluitende begroting voor te leggen, ondanks stijgende kosten, onzekerheden in de rijksbijdragen en een steeds complexere maatschappelijke werkelijkheid. Tegelijkertijd willen we waakzaam blijven. De keuzes die we vandaag maken, bepalen of Roerdalen ook morgen leefbaar en betaalbaar blijft voor al onze inwoners.

We zijn tevreden over de voortgang van de koers Roerdalen in Balans en de opvolger Gezond Financieel Perspectief, maar we moeten eerlijk blijven: de echte uitdaging ligt niet in incidenteel bijsturen, maar in het duurzaam verankeren van een gezond huishoudboekje. 2028 is geen verre stip aan de horizon, maar een reëel ijkpunt waarvoor we ons nu moeten wapenen.

Goed met ons geld omgaan

Een sluitende begroting is en blijft de basis voor goed bestuur. We willen als gemeente betrouwbaar zijn: naar onze inwoners, onze partners en onze medewerkers. Dat betekent dat elke euro die we uitgeven ook waarde moet opleveren voor onze gemeenschap.

De nieuwe financiële systematiek waar de organisatie inmiddels mee werkt, biedt hopelijk meer grip en voorspelbaarheid. Wij zien dat als een kans om het financieel beheer verder te professionaliseren. Wat Roerstreek Lokaal! betreft moet de gemeenteraad beter in positie komen: tijdig geïnformeerd, met overzichtelijke dashboards die inzicht geven in de actuele stand van zaken. Dat maakt bijsturen eenvoudiger en voorkomt verrassingen achteraf.

We herhalen wat we vorig jaar ook hebben gezegd: indexeren waar het moet, kritisch waar het kan. Een begroting die structureel niet indexeert, is op termijn geen realistische begroting. We willen dat de raad goed kan vertrouwen op de cijfers, zeker bij grote investeringen zoals scholen, onderhoud van wegen, groen en de dorpsaccommodaties.

Daarnaast vragen we aandacht voor het principe investeren om te renderen. Projecten zoals de uitbreiding van bedrijventerreinen of de gemeentelijke zonnenvelden vragen geduld, maar leveren op termijn waarde op voor de gemeenschap. Die balans – tussen investeren, besparen en vernieuwen – blijft onze leidraad.

Enkele vragen:

- Hoe zorgt het college voor continuïteit van het ‘Roerdalen in Balans’-proces, ondanks mogelijke wisselingen in samenstelling van raad en college, zodat we niet verslappen in opmaat naar de nieuwe begroting 2027-2030?

- Als we de (kern)takendiscussie gaan uitvoeren met bewoners, hoe zorgt het college voor een representatief geluid (bijvoorbeeld door oververtegenwoordiging bepaalde belangengroeperingen te voorkomen) en management van verwachtingen?
- En wordt er ook nagedacht over participatieve trajecten met bewoners om bijvoorbeeld tot een burgerbegroting te komen?

Leefbaarheid en accommodatiebeleid

De leefbaarheid in onze dorpen is waar het voor Roerstreek Lokaal grotendeels om draait. De dorpen zijn de ruggengraat van onze gemeente. Accommodaties, verenigingen en vrijwilligers vormen het cement van de samenleving.

In de begroting lezen we dat het accommodatiebeleid zijn afronding nadert. Wij verwachten dat dit niet alleen leidt tot een beleidsstuk, maar ook tot een uitvoerbaar programma. Daarbij hoort een duidelijke visie op de toekomst van onze dorpshuizen, sportaccommodaties en MFA's. Roerstreek Lokaal! herhaalt de oproep die we bij de Kadernota deden: maak heldere afspraken met de beheerstichtingen en betrek hen actief bij de uitvoering.

Vrijwilligers die het beheer op zich nemen, doen dat uit betrokkenheid. Dat verdient waardering én ondersteuning. Zij zijn geen verlengstuk van de gemeente, maar volwaardige partners. Dat vraagt om wederzijds respect en open communicatie. Neem de vrijwilligers serieus en praat met ze. Zij weten heel goed wat er nodig is. Maar blijf ook niet continu praten en ga over tot actie. Een "nee" kan soms het antwoord zijn, maar dan wel met uitleg en begrip. We hebben (te) lang gewacht op het afronden van het accommodatiebeleid en we zijn er nog niet! Kostbare tijd die wegtikt en prijzen worden er niet lager op.

Wij begrijpen dat de voorgenomen bezuiniging van € 100.000 in 2026 niet te halen is. We willen hier gehoor aan geven. Echter, dit mag geen carte blanche zijn om niet kritisch én creatief te blijven kijken om toch een structurele besparingsopgave op accommodaties te realiseren. We zijn realistisch en roepen het college op niet meer aan de accommodaties uit te geven dan we nu doen. Door nieuwe energiezuinigere gebouwen, verduurzaming van bestaande gebouwen en slimme combinaties, bijvoorbeeld door gezamenlijk beheer of nieuwe vormen van samenwerking tussen verenigingen, denken wij dat het realistisch is om te stellen dat het huidige exploitatiebudget ook in de toekomst voldoende moet zijn voor de exploitatie van de accommodaties.

Enkele vragen:

- Hoe zorgt u ervoor dat de (particuliere) accommodaties in Lerop en 't Reutje ook hun plek krijgen in het accommodatiebeleid op een passende (financiële) ingekaderde manier?
- Wat mogen we verwachten met betrekking tot het Ploensjbad in Vlodrop? Hoe staat de business case ervoor en hoe reëel schat u de kansen in voor een langjarig, financieel gezond beheer? Denkt u ook mee in andere alternatieven en kansen?

Roerstreek Lokaal! heeft afgelopen zomer middels een enquête opgehaald dat inwoners leefbare dorpen en veiligheid heel belangrijk vinden. De uitbreiding van de BOA-capaciteit zal hieraan zeker een bijdrage leveren. Laten we in elk geval ook aandacht hebben voor veiligheid als onderdeel van de ruimtelijke omgeving. Iedereen kent wel in zijn dorp het hoekje waar net die struik verkeerd geplaatst is, of dat donkere stukje straat. Van de zomer was er veel landelijke aandacht voor 'Wij eisen de nacht op'. Het is absurd dat vooral (jonge) vrouwen hun gedrag aan moeten passen omdat ze zich niet veilig voelen op momenten. Weten we in Roerdalen de onveilige plekken? Kunnen wij op onze schaal en mogelijkheden in Roerdalen werken met een wijkscouw om de onveilige plekken te

identificeren, zoals bijvoorbeeld in Simpelveld al is uitgevoerd? Deze schouw kan de basis zijn voor een verbeterplan om deze plekken in onze kernen veiliger te maken.

Leefbaarheid is ook denken aan onze jeugd en jongeren. Wat hebben zij naast woningen nodig om in Roerdalen te willen blijven? Vorig jaar is er door de raad op initiatief van Roerstreek Lokaal! een amendement aangenomen om activiteiten voor jeugdigen te organiseren. Hoe staat dit er nu voor? We hebben in het voorjaar een enthousiaste terugkoppeling van een groep studenten gekregen. Het zou zonde zijn als deze energieke vibe naar de achtergrond wegzakt.

Wonen en dorpsontwikkeling

Goed wonen is de basis voor sterke dorpen. Roerstreek Lokaal! is dan ook positief over de stappen die gezet zijn binnen de Versnellingsagenda Wonen. Dat er nu concrete locaties zijn aangewezen en dat de eerste nieuwbouwprojecten zichtbaar worden, is goed nieuws.

Maar we zijn er nog niet. De woningmarkt blijft krap, vooral voor starters, jonge gezinnen en senioren. De doorstroming komt nog te traag op gang. Roerstreek Lokaal! roept het college op de regie stevig te houden: versnellen waar het kan, zonder de kwaliteit en dorpskarakter te verliezen.

We zien kansen in de tijdelijke woningen die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Deze woningen kunnen ook op de langere termijn van waarde blijven voor specifieke doelgroepen, mits goed beheerd en ingepast.

We vragen ook aandacht voor de verbinding tussen woningbouw en voorzieningen. Nieuwe woningen zonder voorzieningen maken een dorp niet sterker. Denk aan bereikbaarheid, groen, ontmoetingsplekken en ruimte voor ondernemerschap. De dorpsvisies kunnen hier richtinggevend in zijn – mits we ze samen met inwoners blijven actualiseren.

OLS Melick en promotie Roerdalen

Een bijzonder evenement op de agenda volgend jaar! Dankzij Sint Andreas uit Melick mag Roerdalen zo'n 140 schutterijen en tientallen kinderschutterijen ontvangen uit Nederland en België. Een geweldige eer, en vooral voor Melick een opsteker. Het project OLS staat al in de steigers, de locatie is gekozen, op naar een mooi evenement komende zomer! We kunnen ons hier ook mooi op de kaart zetten als gemeente Roerdalen. Roerstreek Lokaal! heeft ideeën over hoe we een extra accent kunnen zetten door verbinding te maken tussen het evenement en de lokale identiteit. We horen graag van het college welke ideeën men heeft.

Roerstreek Lokaal! ziet kansen om de aantrekkingskracht van Roerdalen sterker te profileren. Niet alleen tijdens grote evenementen zoals het OLS, maar het hele jaar door. Onze dorpen, natuur en cultuurhistorie zijn uniek - maar dat mag vaker en beter verteld worden.

We zijn benieuwd hoe het college erover denkt hoe Roerdalen structureel gepositioneerd kan worden als authentieke, gastvrije gemeente in het hart van de Limburgse natuur, met ruimte voor rust, recreatie en lokale beleving. Denk aan het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, verenigingen en toeristische partners binnen de Roerstreek, zodat evenementen, streekproducten, wandel- en fietsroutes, en dorpsactiviteiten elkaar versterken en we kunnen laten zijn dat deze gemeente niet alleen een fijne plek is om te wonen, maar ook om te bezoeken.

Duurzaamheid en innovatie

De energietransitie is niet meer weg te denken uit ons dagelijks beleid. Maar Roerstreek Lokaal wil méér dan enkel uitvoering van bestaande afspraken. Wij willen lef zien en ruimte voor innovatie.

Daarom herhalen we onze oproep om actief deel te nemen aan vernieuwende pilots, zoals de ijzer-opslagtechnologie voor restenergie die nu in Budel wordt getest. Zulke initiatieven passen bij een gemeente die voorop durft te lopen, zonder de voeten van de grond te verliezen. Vlodrop is aangewezen als eerste kern die (deels) van het gas afgaat – wellicht kan juist daar een innovatieve opslagproef worden toegepast.

Wat gaat u nu eigenlijk doen op energievak? Wij vragen het college om innovatie expliciet op te nemen als onderdeel van het duurzaamheidsprogramma. Niet alleen zon en wind, maar ook opslag, hergebruik en slimme netwerken horen daarbij. Er zijn inmiddels mogelijkheden om voetbalvelden met kunstgras ook te gebruiken om warmte op te wekken en deze warmte vervolgens onder het veld op te slaan voor gebruik op een later moment. Wij roepen het college op om slimme koppelingen te maken en te zoeken naar opties voor meervoudig gebruik waar mogelijk.

Communicatie naar inwoners is hierbij cruciaal. De overstap naar duurzame energiebronnen vraagt uitleg, begeleiding en vertrouwen. Energiecoaches, lokale projecten en dorpsgerichte informatiebijeenkomsten werken alleen als inwoners zich serieus genomen voelen.

Sociaal domein en bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is een thema dat ons aan het hart gaat. De bestaanszekerheid van inwoners die elke maand moeite hebben om rond te komen, maar ook die van vrijwilligers en organisaties die zich inzetten voor anderen.

We blijven aandacht vragen voor indexering van het re-integratiebudget en voor de verdere uitwerking van het Mensontwikkelbedrijf. Dat initiatief verdient een structurele plek in onze lokale economie en samenleving. Het gaat om meer dan re-integratie alleen: het is investeren in mensen, in eigenwaarde, in toekomstperspectief. Maak hen ook onderdeel van de dagelijkse samenleving! Iedereen doet mee. Mogen mensen die bij het MOB werken ook ingezet worden bij vrijwilligersinitiatieven zoals de dorpsbiebs?

Wij zien in de begroting dat de financiële druk op het sociaal domein groot blijft. Dat vraagt om scherpe keuzes, maar vooral om preventie en maatwerk. Problemen oplossen kost meer dan problemen voorkomen.

Wij willen dat het sociaal beleid blijft werken vanuit de bedoeling, niet vanuit regels. Medewerkers moeten de ruimte krijgen om samen met inwoners te zoeken naar oplossingen, waarbij eigen verantwoordelijkheid voorop blijft staan. We omarmen daarom ook de 1-loket-gedachte. Iemand die hulp vraagt, wordt altijd gehoord en geholpen op de meest effectieve manier!

We zijn blij dat het programma Kansrijke Start wordt voortgezet. Elk kind verdient een eerlijke start, en vroegtijdige ondersteuning voorkomt veel leed later. Wel vragen we aandacht voor kwetsbare groepen jongeren, zoals leerlingen in het praktijkonderwijs of jongeren die vastlopen. Betrek daarbij de ervaringen van jongerenwerkers en het sociaal team, het onderwijs en de jeugdverenigingen.

Roerstreek Lokaal vraagt ook om blijvende aandacht voor de ondersteuning van onze beheerstichtingen binnen dit domein. Zij leveren met hun werk aan leefbaarheid ook een bijdrage aan sociale cohesie en preventie.

Tot slot

Voor Roerstreek Lokaal staat één ding voorop: een leefbare, veilige, betaalbare en vitale gemeente, waar inwoners centraal staan en waar beleid in dienst staat van de samenleving.

We beseffen dat de uitdagingen groot zijn. De financiële druk, de veranderende rol van gemeenten en de maatschappelijke opgaven vragen om realisme en samenwerking. Maar we geloven dat Roerdalen dat aankan – juist omdat we zoveel betrokken inwoners, ondernemers en verenigingen hebben.

De begroting 2026–2029 laat zien dat we op koers liggen, maar nog niet klaar zijn. We moeten blijven investeren in wat werkt, kritisch blijven op wat beter kan, innovatief zijn waar dat een optie is en trouw blijven aan onze eigen identiteit: nuchter, betrokken en met de blik vooruit.

Roerstreek Lokaal! kiest voor continuïteit, samenwerking en gezond verstand. Samen houden we Roerdalen in balans.